

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
jarmo.huotari@vm.fi

Viite: Lausuntopyyntö 26.6.2019 VM/1170/03.01.00/2019 luonnoksesta hallituksen esitykseksi Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetun lain muuttamisesta VM083:00/2019

Tarkastusviraston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetun lain muuttamisesta VM083:00/2019

Valtiontalouden tarkastusvirasto esittää valtiovarainministeriölle lausuntonaan seuraavaa:

1 Tavoitteet

Luonnoksessa ehdotettavien muutosten tavoitteena on vahvistaa Sitran parlamentaarista ja laaja-alaista ohjausta ja johtamista sekä toiminnallisiin tarpeisiin perustuvaa selkeää johtamisjärjestelmää. Tarkoituksena on turvata sen riippumaton asema kehityksen ja kasvun pitkäjänteisenä mutta tulevaisuusorientoituneena edistäjänä ja kiinnittää samalla huomiota toiminnan mahdollisimman suureen vaikuttavuuteen. Hallitusta koskevan sääntelyn tarkoituksena on tukea paremmin rahaston tavoitteiden toteutumista.

Tavoitteiden osalta tarkastusvirastolla ei ole erityistä lausuttavaa ehdotuksesta.

2 Hallintoneuvosto

Luonnoksessa ehdotetaan perustettavaksi Sitralle oma, Suomen pankin pankkivaltuutetuista erillinen hallintoneuvosto. Samalla ehdotetaan hallintoneuvoston kokoonpanon laajentamista siten, että se on riittävän laaja-alaisesti parlamentaarisesti koottu. Luonnoksen mukaan tällainen hallintoneuvosto vastaisi myös asiantuntemukseltaan, strategiselta tasoltaan ja tulevaisuuteen suuntautumiskyvyltään paremmin Sitran kaltaisen toimijan päälinjojen ohjaamisen tarvetta. Hallintoneuvoston jäsenmäärä kasvaisi. Poliittisten voimasuhteiden mukaisesti parlamentaarinen edustus voitaisiin tasapuolisesti turvata pienemmälläkin hallintoneuvoston jäsenmäärällä. Jäseniä voitaisiin kuitenkin valita enintään 17. Ehdotuksen mukaan jäseniä valittaessa eduskunta voisi kiinnittää huomiota myös esimerkiksi tulevaisuusorientoituneeseen, elinkeino- ja talouselämään, yhteiskunnallisiin ilmiöihin, oppimiseen ja rahaston toimintasuunnitteluun liittyvään osaamiseen. Eduskunta päättäisi kussakin valintatilanteessa, millaisia seikkoja se haluaa painottaa valinnassa.

Tarkastusvirasto kiinnittää huomiota siihen, että hallintoneuvoston jäsenten valintakriteereistä ei kuitenkaan ole säädettäisi hallintoneuvostoa ja sen jäsenten valintaa koskevissa säännöksissä. Tarkastusviraston ehdottaa, että lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetyistä kriteereistä keskeisimmät lisättäisiin lain 8 §: ään.

3 Tilintarkastus

Voimassa olevan lain 15 §:ssä säädetään Sitran tilintarkastajista. Säännöksen mukaan rahaston tilintarkastajista säädetään eduskunnan työjärjestyksessä, jonka 13 §:ssä [\(8.12.2006/1190\)](#) **Pankkivaltuutetut ja Suomen Pankin tilintarkastajat** säädetään seuraavasti:

”Eduskunta valitsee vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä yhdeksän pankkivaltuutettua valvomaan Suomen Pankin toimintaa ja eduskunnan vastattavana olevien rahastojen hallintoa. Pankkivaltuutetut antavat eduskunnalle vuosittain kertomuksen ja tarvittaessa erilliskertomuksia. Eduskunta valitsee vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä Suomen Pankille tilintarkastajat siten kuin siitä erikseen säädetään. Tilintarkastajat toimivat samalla eduskunnan vastattavana olevien rahastojen tilintarkastajina”.

Suomen pankista annetun lain 18 §:n [\(18.9.2015/1177\)](#) mukaan ”Eduskunta valitsee Suomen Pankin tilinpäätöstä ja kirjanpitoa sekä hallintoa tarkastamaan viisi tilintarkastajaa ja kullekin heistä yhden varajäsenen. Vähintään kahden tilintarkastajan ja heidän varajäsentensä on oltava KHT-tilintarkastajia tai JHT-tilintarkastajia. Tilintarkastajat valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja ottavat sihteerin, jonka tulee olla KHT-tilintarkastaja.

Tarkastusviraston käsityksen mukaan olisi johdonmukaista Suomen pankin pankkivaltuutetuista erillisen hallintoneuvoston perustamista koskevan muutoksen yhteydessä muuttaa Sitran tilintarkastajia koskevaa säännöstä ja säätää tässä laissa Sitran tilintarkastajista kuten on säädetty tilintarkastajista Suomen pankista annetussa laissa.

4 Toiminnan ulkoinen arviointi ja tuloksellisuustarkastus

Tarkastusvirasto kiinnittää huomiota siihen, ettei luonnoksessa eikä voimassa olevassa laissa ole säännöksiä Sitran toiminnan ulkoisesta arvioinnista tai tuloksellisuustarkastuksesta. Luonnoksessa esitetään muutoksen tavoitteeksi mm. turvata sen riippumaton asema kehityksen ja kasvun pitkäjänteisenä mutta tulevaisuusorientoituneena edistäjänä ja kiinnittää samalla huomiota toiminnan mahdollisimman suureen vaikuttavuuteen. Vaikuttavuuden arviointi on hyvä turvata säätämällä ulkoisen arvioinnin ja tuloksellisuustarkastuksen kohdistamisesta Sitran toimintaan.

Tarkastusvirasto pitää tärkeänä, että Sitran toiminnan vaikuttavuutta ja hallintoneuvosten asettamien tavoitteiden toteutumista arvioitaisiin säännönmukaisesti. Tarkastusvirasto ehdottaa, että Sitran hallinto- ja johtamisjärjestelmään liittäisiin ulkoista arviointia ja tuloksellisuustarkastusta koskevat säännökset.

Pääjohtaja

Tytti Yli-Vilkari

Johtaja

Mikko Koironen